

ПРИЗВИСЬКА В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Доп. – Риман О., ПР-21

Наук. кер. - ст. викл. Чепелюк А.Д.

1.Прізвиська є дуже важливими емоційно забарвленими одиницями, що збагачують мову , роблять її виразною, образною. Виникнення прізвиськ зумовлене необхідністю позначити нові поняття, які виникають у житті народу або висвітлити вже існуючі поняття в мові з якого-небудь іншого боку, надаючи їм нового стилістичного відтінку.

2.Екстралінгвістичними аспектами виникнення прізвиськ (суспільними факторами) стали професійна діяльність людини, жаргонна лексика, певні соціальні умови та життєві ситуації, міфологія. Основним же інтралінгвістичним (мовним) шляхом виникнення прізвиськ є метафоричний перенос, а також метонімічний перенос.

3.Прізвиська виконують значну текстотворчу функцію. Використання прізвиськ різного стилістичного забарвлення допомагає автору формувати тексти різних стилів. Вживання різних прізвиськ допомагає нам розрізнити той чи інший стиль тексту. Виходячи з того чи іншого прізвиська, ми можемо визначити, до якого стилю належить дане словосполучення чи речення.

Експресивно забарвлені прізвиська широковикористовуються в усній мові і на письмі, майже в усіх функціональних стилях.

4. За своєю структурою прізвиська бувають:

- 1.простими словами: der Kleine, die Minna, der Heini, der Dietrich.
- 2.складними: Quasselpeter, Petrijuenger (рибалка), Krauterweis (травник), der Struwwelpeter (розбишак), Daumenlutscher (дитина, що ссе палець), Glaesmaenlein (Скляний Чоловічок), Spielpeter (гравець).
- 3.прізвиськатакожпредставлені словосполученнями: der Rasende Roland (залізниця), Koenigin der Ostsee (Любек) , Stadt der Chemie (Хемніц), (ein) falscher Wilhelm (перука), der alte Gottfried (сукня).

Прізвиська виникали і виникають на основі багатьох явищ. Це перш за все зовнішність людини. Прізвиська показують чи людина висока, низенька, худорлява, товста, вродлива, негарна. Наприклад: *strammer Max* (богатир), *eine lange Hopfenstange* (дилда), *eine lange Bohnenstange* (висока людина).

Численні прізвиська виникли внаслідок семантичного переосмислення слів і словосполучень, що супроводжувались різноманітними структурними видозмінами. Для цього способу характерно те, що первісна матеріальна лексема перетворюється на розгорнуте словосполучення, тобто тут ніби розкладається слово. Відбувається заміна однослівного прямого найменування або явища багатослівним перенесенням.

5. Прізвища склалися набагато пізніше, ніж імена. Вони розвинулися з так званих прізвиськ (*Beinamen*), які спочатку містили інформацію про носія даного прізвиська, про його вік, про здібності, про місце його народження. Наприклад: *Walter von der Vogelweide*, *Dietrich von Berne*.

Є різні способи передачі німецьких прізвиськ українською мовою:

1. переклад еквівалентними прізвиськами української мови. Переклад виконується за допомогою абсолютних еквівалентів, які збігаються за лексичним значенням, граматичною структурою, стилістичним забарвленням, а також за вживаністю в мові. Наприклад: *der Kleine* (Малий), *der Zwerg Nase* (Карлик Ніс).

2. переклад за допомогою змінних словосполучень. До нього вдаються, коли немає абсолютних еквівалентів в українській мові. Тут в основному використовується описовий переклад, при якому значення німецького прізвиська передається словосполученням без формальних жанрово-стилістичних особливостей прізвиська. Наприклад: *der blanke August*, *schwarze Marie*.

3. Переклад за допомогою словесних еквівалентів. Деякі прізвиська перекладаються за допомогою словесних еквівалентів, тобто одним словом. Наприклад: *der ewige Stadt*-Рим, *eine putzige Gurke*-дивак.